

פרשת פקודי

פניני וחידושי אור החיים הק'

המנין במשכן אינו מוזיק, רק מוסיף ברכה

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן (למ, כא). עוד ירצה על דרך אומרם ז"ל (תענית ט) 'אין ברכה שורה לא בדבר הספור ולא בדבר המנוי', וכאן אמר **אלה פקודי**, פירוש לאלה יש מנין ואין הקפדה, כי מנין זה אדרבא מניינו תביא הברכה, כי כל פרט שירבה במספר תגדיל הזכות ותסובב הברכה למרבה. והטעם, להיותו של **המשכן**:

חלק משה במלאכת המשכן

כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה: (לט, ו). **טעם** אומרו כן בכל פרט ופרט, על פי מה שכתבנו בפרשת תצוה (לעיל כו ט) כי חלק ה' למשה חלק בכל מלאכות ועבודות הנעשות במשכן, כי חלקו במעשה הוא המצוה אשר יצוה ה' הדבר על ידו. לזה מזכירו בכל פרט ופרט, שהגם שאינו עושה, הרי הוא מצוה לעשות:

עוד ירצה שהיו אומרים בשעת המלאכה, הרי אנו עושים דבר זה **כאשר צוה ה' את משה**:

נדבת ומלאכת המשכן שקולה כקיום כל התורה כולה

וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה בֶּן עֲשׂוֹ: (לט, ז). **טעם** אומרו **כן עשו** ולא הספיק במאמר **ויעשו**, אולי כי העלה עליהם הכתוב שקיימו כל מה שצוה ה' את משה בתורה. וזה שיעור הכתוב **ויעשו בני ישראל ככל** וגו' האמור בענין, ובזה העריכם הכתוב כאילו **ככל אשר צוה ה' את משה**, ככל התורה **כן עשו**, ובזה נשרף ונפזר אפרו של חטא העגל:

הזכורות עבודת המשכן, לזה אמר סמוך לדבר **עבודת הלויים**, פירוש עבודה זו אינה אלא ללוים, וכאן כלל כל שבט לוי בין הכהנים בין הלוים, כי גם הכהנים יקראו לויים, לכתוב (דברים כו ט) **והפִּקְחִים הַלְוִיִּם**:

ואומרו **ביד איתמר וגו'**, פירוש לא מיבעיא עבודות המעולות של הכהנים, ולא מיבעיא עבודות הלוים המעולות של בני קהת ובני גרשון, אלא אפילו עבודה הקלה של **הלוים ביד איתמר**, שהם הקרשים והאלונים, הדבר במקומו עומד. ומזה אתה למד **כי לא נמחק עון העגל מחק שאין ראשון ניכר**, והעד הנאמן וצִיּוּם פִּקְחֵי וְגו' (לעיל זכ ז):

קיום המשכן הוא רק ע"י התורה

עוד ירמוז באומרו **פקודי המשכן**, לשון מינוי, על דרך אומרנו (במדבר ד טז) ופִּקְדֵת אֶלְעָזָר, שהוא לשון מינוי על הדבר, והודיע הכתוב כל מינוי המשכן, מהם ממונים על המשכן עצמו להתקיים או להתבטל חס ושלום, ומהם על עבודתו, ומהם על עובדיו, ומהם על מלאכתו:

והתחיל במינוי קיום המשכן, ואמר **משכן העדות**, פירוש פקודת המשכן הוא **העדות**, שהוא התורה, **כי כל זמן שישראל עוסקים בתורה ומקיימין מצותיה יתקיים המשכן**, וזולת זה אין **משכן**, והוא אומרם ז"ל (במדבר יב יד) **בפסוק (תהלים עח ט) אֶהְלֵךְ שָׁנָן**

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה עַבְדְּת הַלְוִיִּם בְּיַד אֵיתְמָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן: (למ, כא)

מנין זו מיוחדת, שהיא שבביל המשכן

אלה פקודי וגו'. אומרו **אלה** לפסול כל מנינים שבעולם, כי כל מה שימנה אדם מְקַנְיִים המדומים אין מניינו מנין, וקמו מורה עליו 'מה אתה מונה' (במדבר כב ח), אבל מנין זה עומד לעולם. והטעם להיות מנין **המשכן** המופלא, אשר שכן עם אלהי עולם ה':

עוד יראה על דרך אומרם ז"ל (תענית ט) 'אין ברכה שורה לא בדבר הספור ולא בדבר המנוי', וכאן אמר **אלה פקודי** פירוש לאלה יש מנין ואין הקפדה, כי מנין זה אדרבא מניינו תביא הברכה, כי כל פרט שירבה במספר תגדיל הזכות ותסובב הברכה למרבה. והטעם להיותו של **המשכן**:

כל פרטי נדבת המשכן היה נגד פרטי עון העגל

עוד ירמוז באומרו **אלה**, על דרך אומרם ז"ל (ויק"ר פא ה) 'אם עשית חבילות וכו' עשה כנגדן חבילות של מלות', כי רכין האדם לתקן החטא בדוגמא. והנה ישראל חטאו ואמרו אֵלֶּה הַלְּהִיךְ (לעיל זכ ז), לזה צוה **אלה** זאת בזחינת הזכות לכפרת עון זה. ותמלא כי אמרו (שמו"ר נא ז) **העדות**, שעדות הוא להם שנתכפר עון העגל. וכשהדקדק תמלא כי כל פרטי עון העגל צא כנגדן במשכן. הם נתאוו תאוה אֵלֶּהִים אֲשֶׁר יִלְכּוּ לפניהם (לעיל זכ א), הגה הנם הכינו מקום לה' אלהים אמת להיות לפניהם. הם צנו מזבח והעלו עולות (שם פס' ה-ו), הגה הנם הכינו מזבח להעלות עולות ושלמים לה'. הם נתגו זהבם (שם פס' ג), הגה הנם נתנו זהבם וכספם וכל כלי חמדתם לה'. הם פרקו נזמיהם (שם), הגה הנם הביאו האנשים על הגשים, לא נזם לצד אלא כל עדים מעליהם וכל כלי חמדה, וכמו שפירשנו בפִּרְשַׁת ויקהל (לעיל לה זכ). הם עשו ממונים עליו לעשותו (זכ א), הגה הנם פקדו בצלאל לעשות וכו' (לה זכ). [הם] אמרו אלה אלהיך, הגה **אלה פקודי** לכפרה:

המשכן היה כפרה על מעשה העגל, ומ"מ נשאר רושם

עוד יראה על דרך אומרם ז"ל (שמו"ר נא ח) שהמשכן היה כפרה על מעשה העגל, עוד אמרו בחולין (ה) כי שקולה עבודה זרה ככל התורה כולה. והוא אומרם **אלה פקודי**, פירוש על דרך שתרגם אונקלוס אֵלֶּה הַמִּצְוֹת (ויקרא כו ז) 'אלוין פקודיא', המלות שתלויים במשכן, **משכן העדות אשר פוקד וגו'**, פירוש **כל המלות שבחורה שנלטווה משה כולם ישנם במלות המשכן**, ובזה יכפר המשכן על העגל ששקול כנגד כל התורה: ואולי שנתכוון לרמוז הענין בחשבון **פקודי המשכן** שעולה תרי"ה, והם תרי"ג מלות ושני הלווחות, ומעתה **אלה** תשכחנה כי נתקן ב**פקודי המשכן**:

ואומרו **עבודת הלויים**, צא לשמור את הדבר, לצל תאמר כיון שנתכפר עון העגל אשר הוא יסובב הסרת עבודה מהזכורות כמאמרם ז"ל (במדבר ג ה), אם כן תחזור העטרה ליושנה ויעבדו

